

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор
_____ Володимир БАБАЄВ

Наказ № _____ від _____ 2022 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
про комісію з питань етики та академічної доброчесності**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 З метою моніторингу дотримання працівниками Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова (далі – Університет) моральних і правових норм Кодексу честі ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, Положення про академічну доброчесність та систему запобігання академічному плагіату в Університеті створюється постійно діюча комісія.

1.2 Положення про Комісію Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова з питань етики та академічної доброчесності (далі - Положення) визначає порядок діяльності Комісії з питань етики та академічної доброчесності (далі - Комісія), процедуру розгляду справ щодо порушення Кодексу та норм академічної доброчесності членами університетської спільноти, а також способи дисциплінарного впливу.

1.3. Комісія у своїй роботі керується Конституцією України, Законом України «Про вищу освіту», Законом України «Про захист суспільної моралі», Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції», Статутом університету, Кодексом честі ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, Положенням про академічну доброчесність та систему запобігання академічному плагіату, іншими нормативно-правовими актами та цим Положенням.

2. ФОРМУВАННЯ КОМІСІЇ ТА ЇЇ СКЛАД. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КОМІСІЇ

2.1. Члени Комісії працюють на громадських засадах. Склад Комісії затверджується Наказом ректора університету строком на 3 роки.

2.2. У разі вибуття члена Комісії, Наказом ректора університету затверджується новий член Комісії на місце особи, яка вибула.

2.3. Голова Комісії обирається її членами простою більшістю голосів на першому засіданні Комісії.

Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи, рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник.

2.4. Компетенція Комісії зводиться до підтвердження чи спростування факту порушення працівником університету Кодексу честі ХНУМГ ім. О. М. Бекетова та Положення про академічну доброчесність та систему запобігання академічному плагіату.

2.5. Комісія наділяється правом приймати та розглядати письмові та усні заяви (скарги) щодо порушення Кодексу честі ХНУМГ ім. О. М. Бекетова та подавати пропозиції до Вченої ради Університету щодо притягнення до відповідальності окремих осіб.

2.6. До своєї роботи Комісія має право залучати будь-якого працівника університету для отримання висновків, консультацій тощо в межах компетенції цього працівника.

2.7. Робота Комісії оприлюднюється на офіційному веб-сайті Університету.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОЦЕДУРА РОЗГЛЯДУ СПРАВ З ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання скликаються у разі необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

3.2. Засідання Комісії вважається правомочним, якщо у ньому взяли участь не менше 2/3 її членів.

3.3. Процедура розгляду порушення академічної доброчесності Комісією з питань етики та академічної доброчесності ґрунтується на підставі заяв (повідомлень) щодо виявлення фактів порушення академічної доброчесності, що надійшли на офіційну адресу Університету та мають докази, що підтверджують факт порушення академічної доброчесності та/або рапортів від завідувачів кафедр, директорів ННІ/декана факультету на ім'я Голови Комісії з питань етики та академічної доброчесності.

3.4. На засідання Комісії запрошуються особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення академічної доброчесності. При повторній неявці такої особи на засідання Комісії без поважних причин рішення приймається без її присутності.

3.5. Комісія приймає рішення шляхом відкритого голосування. Рішення вважають прийнятим, якщо за нього проголосувало більш як половина присутніх на засіданні членів Комісії. У випадку, коли голоси розподіляються порівну, на цьому самому засіданні проводять повторне голосування. У випадку, якщо голоси знову розподіляються порівну, остаточне рішення приймається Головою Комісії.

3.6. Рішення Комісії оформляють протоколом, який підписує Голова та секретар Комісії.

3.7. Розгляд справи, що надходить до Комісії проводиться у двомісячний строк із дня надходження заяви (повідомлення) про порушення.

3.8. Комісія з питань етики та академічної доброчесності формує експертний висновок, який повинен містити:

– склад експертної комісії, що розглядав справу;

- дату формування експертного висновку;
- перелік матеріалів, що були залучені під час розгляду справи;
- нормативно-методична база, що використовувалась для підтвердження чи спростування факту порушення академічної доброчесності;
- перелік доказів, який підтверджує або спростовує факт порушення академічної доброчесності;
- висновки про підтвердження або спростування порушення академічної доброчесності.

3.9. Комісія з питань етики та академічної доброчесності залучає до розгляду справи експертів, що відповідають наступним вимогам:

- наявність наукового ступеню за тематикою роботи, що перевіряється;
- відсутність порушень академічної доброчесності;
- відсутність потенційних конфліктів інтересів.

3.10. На основі експертного висновку Комісії з питань етики та академічної доброчесності Вчена рада ХНУМГ імені О.М. Бекетова приймає одне з таких рішень, яке вводиться в дію наказом ректора:

- про скасування рішення;
- про відсутність підстав для скасування рішення.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОЦЕДУРА РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ПОРУШЕННЯ КОДЕКСУ ЧЕСТІ ХНУМГ ім. О. М. БЕКЕТОВА

4.1. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання скликаються у разі необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

4.2. Засідання Комісії вважається правомочним, якщо у ньому взяли участь не менше 2/3 її членів.

4.3. Працівник університету, який став свідком або має достатні підстави вважати, що стався факт порушення Кодексу честі ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, повинен повідомити про це комісію.

4.4. Якщо працівник університету має сумніви, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс честі ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, він може звернутися за консультацією до Комісії.

4.5. Якщо працівник університету потрапив у ситуацію, в якій існує можливість тиску на його незалежність, об'єктивність, чиниться тиск на його думку (із боку керівництва, колег чи батьків), дані факти повинні бути доведені до відома Комісії.

4.6. Моральним обов'язком працівника університету є протистояння практиці неетичної та некомпетентної діяльності та виносити обговорення цього питання на розгляд Комісії.

4.7. На засіданнях Комісії бажана присутність працівника університету, морально-етичне діяння якого розглядається Комісією. При повторній неявці такої особи на засідання Комісії без поважних причин рішення приймається без її присутності.

5. ПРАВИЛА ПОПЕРЕДЖЕННЯ І БОРОТЬБИ ІЗ СЕКСУАЛЬНИМИ ДОМАГАННЯМИ, НЕЕТИЧНОЮ ПОВЕДІНКОЮ ТА ДИСКРИМІНАЦІЄЮ У ХНУМГ ІМ. О. М. БЕКЕТОВА

5.1. У своїй діяльності ХНУМГ ім. О.М. Бекетова дотримується законодавства України і норм міжнародного права у сфері забезпечення гендерної рівності та протидії дискримінації, зокрема, Конституції України, Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенції про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти, Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Концепції Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року та керується цими Правилами попередження і боротьби із сексуальним домаганням, неетичною поведінкою та дискримінацією у ХНУМГ ім. О. М. Бекетова (далі – Правила).

5.2. ХНУМГ ім. О. М. Бекетова засуджує гендерне насильство, у тому числі сексуальні домагання на робочому місці та в освітньому процесі, дискримінацію всіх форм і видів та зобов'язується сприяти протидії цим явищам.

5.3. З метою попередження сексуальних домагань, дискримінації та неетичної поведінки загалом, у ХНУМГ ім. О. М. Бекетова заборонені:

- дискримінаційні висловлювання, які містять образливі, принижуючі твердження щодо осіб на підставі статі, віку, зовнішності, одягу, сексуальної орієнтації, кольору шкіри, релігійних переконань, тощо.

- утиски (небажана для особи та/або групи осіб поведінка, метою або наслідком якої є приниження їхньої людської гідності за певними ознаками або створення стосовно такої особи чи групи осіб напруженості, ворожої, образливої або зневажливої атмосфери).

- мова ненависті (висловлювання, що містять образи погрози чи заклики до насильства, щодо певної особи чи груп) на підставі статі, віку, зовнішності, одягу, сексуальної орієнтації, кольору шкіри, релігійних переконань тощо).

Ці правила застосовуються під час працевлаштування, трудових відносин, оплати праці, освітнього процесу у ХНУМГ ім. О. М. Бекетова та в процесі здійснення статутної діяльності університету.

Для цілей цього документу сексуальними домаганнями вважаються дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні небажані пропозиції та/або зауваження, жарти, повідомлення та листи, демонстрація зображень, тощо), або фізично (небажані доторкання та поплескування, тощо), що принижують або ображають особу, яка перебуває у відносинах трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування.

5.4. Адміністрація та керівники структурних підрозділів ХНУМГ ім. О. М. Бекетова зобов'язані проводити внутрішні інформаційні та просвітницькі кампанії, спрямовані на підвищення рівня обізнаності трудового колективу та студентства щодо попередження сексуальних домагань, неетичної поведінки та дискримінації.

Комісія відповідає за поширення інформації про Правила, сприяє обізнаності трудового колективу та студентства щодо попередження сексуальних домагань, неетичної поведінки та дискримінації, надає інформаційну та консультативну підтримку керівникам структурних підрозділів щодо попередження вказаних негативних явищ, отримує і розглядає скарги щодо порушення Правил.

5.5. Комісія сприяє дотриманню етичних принципів і стандартів та розв'язанню етичних конфліктів між працівниками університету, має право подавати пропозиції щодо інформування трудового колективу університету щодо неетичних випадків, зокрема, попередження і боротьби із сексуальними домаганнями. Застосування положень даних Правил не виключає можливість застосування норм чинного законодавства щодо захисту особою її прав.

6. ПОДАННЯ СКАРГИ ЩОДО НЕЕТИЧНИХ ВИПАДКІВ, ЗОКРЕМА, СЕКСУАЛЬНИХ ДОМАГАНЬ ТА ДИСКРИМІНАЦІЇ

6.1 Якщо працівник/здобувач вищої освіти або працівниця/здобувачка вищої освіти університету вважають, що до них в університеті було порушено Правила, він або вона можуть подати скаргу.

Також задля дотримання власних прав особа, яка вважає, що до неї мають місце сексуальні домагання, дискримінація, неетична поведінка повинна безпосередньо та невідкладно повідомити особу, яка вчиняє відповідні дії, про необхідність їх негайного припинення.

6.2 Скарга подається до Комісії у письмовій формі (в електронному або паперовому вигляді) і повинна містити опис порушення права особи, зазначення моменту (часу), коли відбулося порушення, факти і можливі докази, що підтверджують скаргу. Скарга може бути подана протягом 30 днів із дня вчинення діяння або з дня, коли повинно було стати відомо про його вчинення. Скарга може бути надіслана на електронну поштову скриньку.

Письмова скарга подається через канцелярію ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, яка передає скаргу до Комісії не пізніше трьох робочих днів.

7. РОЗГЛЯД СКАРГИ ЩОДО НЕЕТИЧНИХ ВИПАДКІВ, ЗОКРЕМА, СЕКСУАЛЬНИХ ДОМАГАНЬ ТА ДИСКРИМІНАЦІЇ

7.1. Після отримання скарги Комісією щодо неетичної поведінки, зокрема, сексуальних домагань та/або дискримінації проводяться консультації зі скаржником/скаржницею з представниками Комісії, скаржник/скаржниця, або Комісія може обрати або запропонувати наступні способи вирішення конфліктної ситуації щодо неетичної поведінки, зокрема, сексуальних домагань.

7.1.1. Неформальна процедура.

Неформальна процедура застосовується у випадках коли за змістом скарги є достатні підстави вважати, що конфліктна ситуація сталася внаслідок незначного порушення або певного непорозуміння між сторонами конфлікту.

Комісія (представник Комісії) отримує від скаржника/скаржниці уточнюючі та додаткові дані про обставини, на підставі яких Комісія встановлює наявність або відсутність обставин (фактів) неетичної поведінки, та мають значення для вирішення конфліктної ситуації, зокрема дата, місце, час, особи причетні до ситуації, свідки тощо.

Протягом 5 робочих днів Комісія зустрічається з особою, на дії якої було подано скаргу, та ознайомлює її зі змістом скарги.

Протягом робочих 15 днів Комісія проводить зустрічі зі скаржником/скаржницею, відповідачем/відповідачкою, свідками та іншими особами, які можуть надати необхідну інформацію.

Строк розгляду може бути продовжено не більше ніж на 30 днів, з прийняттям відповідного рішення Комісії.

У разі необхідності Комісія може запитувати додаткову інформацію, а також звертатися за консультацією та/або інформацією до працівників ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, які є незацікавленими особами у ситуації, що розглядається.

Комісія вивчає скаргу, надає консультації обом сторонам, пропонує способи вирішення конфліктної ситуації, що виникла внаслідок неетичної поведінки.

У разі досягнення спільного рішення, воно оформлюється в письмовій формі та підписується скаржником/скаржницею відповідачем/відповідачкою.

Примірник такого спільного рішення передається до архіву ХНУМГ ім. О. М. Бекетова у встановленому порядку.

7.1.2. Формальна процедура.

Формальна процедура застосовується з метою документальної фіксації всіх даних про обставини, що мають юридичне значення, та можуть бути в подальшому використані в якості письмових доказів в дисциплінарному, адміністративному, цивільному, кримінальному провадженнях, і проводиться у випадках:

- коли є підстави вважати, що посадова особа ХНУМГ ім. О. М. Бекетова своїми діями порушила не тільки етичні норми або норми моралі, а також вчинила дії, які можуть кваліфікуватись як правопорушення – тобто правомірне (протиправне), суспільно шкідливе, діяння, за яке передбачена юридична відповідальність;

- якщо скаржник/скаржниця наполягає на проведенні формальної процедури;

- якщо шляхом неформальної процедури не було досягнуто спільного рішення;

- якщо сексуальні домагання здійснювалися щодо неповнолітньої особи;

Формальна процедура реагування, передбачає проведення Комісією повноцінного службового розслідування за фактом вчинення, вищезазначених правопорушень, з дотриманням загальної процедури Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей Закону України "Про запобігання корупції" прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 2000 р. № 950 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. № 691) з урахуванням особливостей конкретної справи.

8. МОНІТОРИНГ ДОТРИМАННЯ ПРАВИЛ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ І БОРОТЬБИ ІЗ НЕЕТИЧНОЮ ПОВЕДІНКОЮ, СЕКСУАЛЬНИМИ ДОМАГАННЯМИ ТА ДИСКРИМІНАЦІЄЮ

8.1. Один раз на рік Комісія з питань етики та академічної доброчесності звітує перед спільнотою ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. Звіт містить, зокрема, наступні дані:

- проведені Комісією заходи з запобігання неетичної поведінки та попередження і боротьби із сексуальними домаганнями і дискримінацією;
- проведені структурними підрозділами тренінги;
- кількість скарг щодо неетичної поведінки, зокрема, сексуальних домагань та дискримінації загалом та по структурних підрозділах;
- аналіз питань, що були порушені у скаргах, поданих до Комісії з етики у ХНУМГ ім. О.М. Бекетова.

9. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ДРУКОВАНИХ МАТЕРІАЛІВ І ПУБЛІЧНИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ

9.1. Задля поширення Правил попередження неетичної поведінки, зокрема, сексуальних домагань та дискримінації у ХНУМГ ім. О. М. Бекетова власних он-лайн і друкованих матеріалах, а також публічних висловлюваннях працівників ХНУМГ ім. О. М. Бекетова:

- забороняється вживання дискримінаційної лексики, дискримінаційних висловлювань та мови ненависті (на підставі статі, віку, зовнішності, одягу, сексуальної орієнтації, кольору шкіри, релігійних переконань);

- заохочується (у випадку доречності) наголошення на важливості принципів рівності та недискримінації;

- у аналітичних матеріалах (у випадку доречності) допускається можливість презентувати дані, беручи до уваги гендерну та недискримінаційну компоненти аналізу наприклад, презентувати дані, дизагреговані за статтю).

Загалом в основних напрямках діяльності та в аналітичних матеріалах основних проєктів ХНУМГ ім. О. М. Бекетова зобов'язується дотримуватися Правил.

9.2. Студентські організації та структурні підрозділи ХНУМГ ім. О. М. Бекетова повинні дотримуватися у своїй діяльності, публічних висловлюваннях (повідомленнях) та публічних матеріалах засад високої культури, поваги до особистості, недискримінації тощо.

У разі необхідності, з метою попередження неетичної поведінки, зокрема, сексуальних домагань та дискримінації Комісія надає консультативну підтримку студентським організаціям та структурним підрозділам ХНУМГ ім. О. М. Бекетова.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Керівництво ХНУМГ ім. О. М. Бекетова має право в разі порушення вищезазначених положень щодо загальноприйнятих етичних норм вживати дисциплінарні заходи, передбачені чинним законодавством України.

10.2. Про вищезазначені порушення, вчинені посадовими особами, працівниками, студентськими організаціями та структурними підрозділами ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, інформація може надаватись Комісії через електронну поштову скриньку: stop.corruption@kname.edu.ua

10.3. Положення вводиться в дію з наступного дня після його затвердження наказом ректора.

10.4. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом ректора або наказом ректора за рішенням Вченої ради університету, або відповідного дорадчого органу. У такому ж порядку Положення скасовується.

10.5. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.